

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na sküpní naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravníštvi v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

'Glasilo Slovenske krajine'

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popüsta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v Poslanom 2:50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popüsta.

Rokopisi se ne vražajo

Nove volitvi nar. poslancov.

Sküpsčina narodni poslancov je ne odgovarajla stališči med narodom. Zadnje volitvi neso bile popolen izraz narodove vole. Ki so meli to oblast v rokaj V spomini so nam ešče broji, šteri so kazali, da je opozicija dobila dosta več votumov kak pa vladne stranke, pa so venda one znale stvoriti večino. To je bilo nezdrava rana naše državne sküpsčine, štero je trbela odpraviti.

Se zna, da je to nezdravo stanje tüdi vplivalo na vse delo, štero je dužna opravlati sküpsčina poslancov. Zato naša kriza na gospodarskom poli, zato se je razpasla korupcija itd.

V samoj radikalnoj stranki so se znajšli ljudje, ki so šteli priti iz te zanke. Sprevidili so, da tisti, ki so prišli v njihovo stranko, ne po voli ljudstva, nego z protekcijov morajo iz nje. To pa se nemre inači zgoditi kak z volitvami. Zadnji čas se je vršo boj med različnimi sküpinami v radikalnoj stranki, pa to ne telko zavolo volitev, štere bi prile ali sledkar itak prišle, nego zavolo toga, što naj ma vlado med volitvami. Radikali bodo v vnogi mestaj šli najbrž s tremi listami na volitvi, največ vüpanja bi meo tisti na obladanje, šteri de meo v rokaj oblast. Hodili so tüdi zadnje dneve k krali edni pa drugi, veliko čakanje je bilo, kama se nagne krona, na zadnje je krao itak podpisao zapoved, da se naj zdajšnja sküpsčina razide i se naj vršijo nove volitvi 11. septembra.

Naloga tej volitev de v prvov vrsti to, da dobro prerešetajo vse poslance, ka odpadnejo vse pleve, na mesto šteri naj pridejo nove moči. V sküpsčino naj pridejo ljudje, šteri do meli volo do dela, pa tüdi sposobnost za delo. šteri briga ne bo za sebe, nego za vse plaste ino za vse vrste narodnoga življenja i ljudski potrebščin. Program dela nove narodne sküpsčine je odstranjenje gospodarske krize, poskrbeti se za fal posojilo kmeti, delavci i obrtniki najti poseo. industriji pa sirovine, ka bo mogla zaposliti delavce, uradnikom stalnost. Či poglednemo te program vidimo, ka je to program naše kmetske Zveze. Po dugi letaj je tüdi Belgrad sprevido. ka je naš program ne samo dober, nego tüdi rešivajoči za denešnje razklobotane gospodarske i družabne prilike. Iz toga se vidi, ka je bilo ino tüdi ostane stališče naši poslancov Jugoslovansko-

ga kluba čisto pravilno. Program Jug. kluba je gratao državni program. Vlada je sprejela politiko naši poslancov za svojo. Ka pa mi? No tüdi nam de se lejko odločiti. Zavüpanje iskazano od naše strani Jug. klub nigdar ne zlorabo, zato je tüdi naša dužnost, ka njim pokažemo ponovno naše zavüpanje do njij tüdi 11. septembra.

Belgrad je zavrno politiko demokratov, zavrno je tüdi radičovsko, štera se skazala za razajočo, ali njim naj mi zavüpanmo? Ne!

Obračunajmo z vsemi, šterim je samo lasten hasek pred očmi ino delajmo z vsemi močmi, ka de v škrinjecaj naše kmečke Zveze telko kruglic, kelko bo oddani glasov.

Ne čovli se, gde te ne srbi!

Neštérni ljudje, ki so prišli k nam ščejo vse, ka njim ne diši, meni nikaj tebi nikaj prevrčti. Vnogokaj, ka smo ešče mi na našem kraji obdržali s stare domovine Slovenov, je tem ljudem tühinsko i naj bi se po njihovej voli odpravilo. Zaman čakamo od tej lüdi že leta pa leta, da bi se vživeli v naše prilike, nas zarazmili i se nam tak približali kak se i mi dobrohotno njim približavlemo. Čakali smo tüdi od tej lüdi, da bi s taktike i obzirnosti nekelko počakali, ka se ne da v ednom dnevi spremeniti, da prinese čas s sebov spremembo i se vnogokaj zgladi brezi kakši vekši nasprotstev.

Za dnes naj opomenemo samo to, da tej lüdi je nikak nemrejo viditi, da bi v naši cerkvaj meli kakše vogrské svetnike, ki se, či so kraleskoga roda, zaznamenüjejo tüdi z znamenjom kraleskoga stana v šterom so Bogi služili i se tak zveličali.

Bodi vsem tem povedano, da je Maticerkév veseljna i ne nastavlena samo za kakšo pokrajino. Kak dühovno kralstvo Kristusovo gleda bole na jakosti ne pa na narodnost i na svetno čast. Či pa je što v tom ali drugom pozvanji ali stani dosejno svetost, to zaznamenüje cerkev za to, da pokaže v kakšem stališji je svetnik sveto živo. Svetoga Štefana krala, sv. Ladislava i druge vogrské svetnice kraleske rodovine časti sv. Maticerkév po osetkaj zavolo njihovi jakosti ne pa zavolo njihove oblasti. Iz toga zroka postavljajo verniki tem svetnikom na čast po svoji cerkvaj kepe i podobe. Kraleska krona tej kepov samo kaže v kakšem stani so se zveličali, ne

pa njihovo oblast. To si naj zapomlijo tisti, ki na vsaki način silijo, da bi svetnike z vogrskov kronov odpravili z naši cerkvi, ali pa da bi njim krone odžagali. Kama bi pa to pripelalo?

Či bi se to dosledno štelo delati, te bi morali s cerkvi odpraviti tüdi indri vse svetnike kraleski rodbin posebno krale. Te bi morali odpraviti s cerkvi tüdi francoskoge krala sv. Ludvika, Henrika II., kraljeviča Kazimira, kralico Matildo i druge. Vsi tej najmre majo svojo krono na kepaj. Za vse mora biti ednako.

Zakaj to samo pri nas? Zakaj ne pride to miseo Hrvatom, gde so v dosti cerkvaj vogrski svetniki? Či bi šteli dosledno delati, bi morali odpravlati to tüdi na Hrvatskom. Kelko nam je znano, majo v Zagrebi celo stolnico (püšpekovo cerkev) posvečeno svetomi Štefani krali. Ka do z njov? Ali do vse vömetali ka v njoj spomina na kakšega vogrskoga svetnika, ali do jo pa celo podirali, ar je cela posvečena sv. Štefani? Na to naj nam odgovorijo prevelki narodni gorečniki?

Pa ne samo v Soboti, nego tüdi po Dolinskom majo v cerkvaj svetnike, z lücki kraleski rodovin. Ka bomo s tistimi, ali mo je odpravlali? Ali mo rüšili dokležovsko kapelo, ar je posvečena časti sv. Štefana krala? Sami tej lüdi radi pravijo, da so naši bratje i osloboditelje. Lepa hvala! Bratje so tisti, ki spoštüjejo naše starine, naše navade.

Pitamo te lüdi tüdi to, po šteri zakonaj bi to napravili? Ali je za to kakši zakon cerkveni ali svetski? Cerkvajnega nega, svetni pa tüdi či bi ga sklenoli, bi bio nevalani, ar je to znotrašnja cerkvajna zadeva, štero državo telko briga, kak lanski sneg. Cerkev lahko zaznamenüje svetnike kak je šče, nihče njej nemre v tom pogledi nikaj, braniti i zapovedavati, kak tüdi ne v tom, kakše svetnike kde de postavljala.

Što pa so tej lüdi? Največkrat takši, ki skoro nikdar, ali pa nikdar ne hodijo k službi božoj i so teda sühe veke na stebli sv. Matercerkvi. Što pa ne spunjavle verske dužnosti, nema tüdi pravice, kaj komandirati.

Što kaj plača i küpi v cerkev, sme tüdi prositi napis itd. k svojoj podobi. Tej njergačje pa pa navadno stisnejo paro tak, ka vodo püšča, gda trbe za cerkvene potrebčine dati.

Naj raj doglednejo tam prek, kde tüdi najdejo v veči mestaj kakšo avstrijsko krono ali grb. Zakaj tam ne pomečejo?

Na takši mestaj, kde se predstavlja državna oblast (glavarstvo, sodnija) ne, pa šole i trafike naj le odpravijo znamenja lücke oblasti, nego v cerkev naj ne segajo. Naš čovik pa to mi pravi: Ne čovli se tam, kde te ne srbi.

NEDELA.

po risalaj 3. Evangelij je pisaó sv. Lúkač v 15. poglavji od 1. 10. vrste. „Povem vam, da bo tak v nebesaj vekše veselje nad ednim spokorjenim grešnikom, ki se spokori, kak nad devetdesetdevetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.“

Denešnji evangelij nam zbüja več lepi misli. Prvič nam podá prav lepo v prekrasnoj priliki božo dobroto i lübeznivost. Tisti čas so se približali Jezusi grešniki. Kak velka smilenost i dobrota! Grešili so, svojimi grehi so se obrnoli vkrej od Boga njemi pokazali hrbet, so obrnoli k svetnim i za vekivečnost praznim dugovanjom, pa vendar je Kristus ne zavrže, je ne obsodi nego dopüsti, da se njemi približajo. Pa ešče več, ešče dosta več napravi Kristus z grešniki. Celo k njim se ponizi, sprime njihova pozvanja, ide k njim za gosta. V nebesaj njemi služijo celi kori angelov, on pa se na zemli ne brani se poniziti k siromaškomi stoli nevredni grešnikov. Zato pa tisto veliko zavüpanje grešnikov do njega. Znali so, da Kristus zna čteti človekove misli z njegove düše, znali so tüdi, da on pozna njihove grehe, pa njegova lübeznivost büdi vüpanje v düšaj, da se njemi približajo i sprijemajo od njega dobroto.

Denešnji evangelij je pa kak naravnoč pisani za to, da zbüdi v grešnikaj zavüpanje do neskončno smilenoga Boga i vüpanje da njemi Bog odpüsti grehe, či se zaistino spokori. „Što med vami, ki ma sto ovc, i edno med njimi zgübi, ne püsti devetdesetdevet v püstini, pa odide za zgüblenov, dokeč je ne dajde? I kda jo najde jo dene veseli na svoje rame . . .“ Te dober gospodar ovc je sam gospod Kristus, ki išče zgüblene ovce na različne načine. Išče je po svoji miloščaj, da bi omehčao od greha zatrdjeno srce, išče je po svoji slugaj, ki karajo grešnika, naj se obrne nazaj k Bogi dokeč je ešče čas i mogoče, išče je po prevnogi molitvaj svete Matercerkvi, štera moli v lübeznosti, ki jo je dobila od svojega nastavitela, za povrnjenje grešnikov, išče je grešnike, te zgüble-

ne ovce svoje črede tūdi po dobri lūdej, ki s svojim zgledom kažejo grešnikom pot nazaj k Bogi. I bože srce Zveličitelovo, ki vse trepeče, da se ja grešnik nebi pogūbo, se razveseli, či pride kakša spokorjena dūša nazaj k njegovej čredi!

Naši najmlajši.

»Pozdravljen naš mili narod! Stokrat bodi pozdravljen Ti, ki si naše vse! Poslao si nas, da se navčimo prave modrosti i čiste istine, naj ji pokažemo tūdi Tebi, šteri samihrepeniš po njima. Poznamo mi Tvoje potrebe, Tvoje žele — naša dūša je Tvoja i Tvoja je naša.

Slovenska krajina, mili naš rojstni kraj! Tebi se klanjamo mi, Tvoji sinovi z zagotovitom: *Vūpaj na bogšo bodočnost!*

To je pozdrav i oblūba naši abiturijentov dijakov, šteri so premišnoči tjedem napravili na ljubljanskoj II. realnoj gimnaziji maturo, Slovenski Krajini. V časi gda zapustijo šolski strūg, v časi gda si izbirajo svoj bodoči stališ, na pragi življenja se spominjajo svoje rojstne grūde ino se njoj posvečujejo; oblūbijo aldūvati vse svoje mlade dūševne i telovne moči. Matura je za vsakoga dijaka slovesen den, šteroga se vsigdar spominja. To je den veselja za njegove stariše, za brate i sestre, veselje je pa ne samo za njegove bližanje, veselje tūdi za vse nas, šteri se zbrajamo v narod, šteroga oni naša bodočnost ob priliki svoje mature pozdravljajo.

Matura naši letošnji osmošolcov je pa tūdi zgodovinski dogodek Slovenske Krajine, ar so tejdijaki prvi abiturijenti naše mlade gimnazije.

Mislím, ka lejko pravimo, da so to prvi abiturijenti naše mlade gimnazije, bili bi, či nasrečen Belgrad ne bi zaperao od leta do leta razrede. Zato bodite pozdravljeni naši abiturijenti naše slovenske gimnazije! Pozdravljeni!

J. K.

Što je domačin?

Ništerni mislijo, domačini so sinovi Slovenske Krajine.

Ne bratje, mi, šteri večkrat napišemo in povemo to reč, to besedo, si čisto inači razlagamo to označbo.

Sinovi Slovenske Krajine so lejko Prekmurci, so lejko prekmurški Slovenci, ali prekmurški Madjari, Nemci, ali ešče ne — domačini.

Z rečjov »domačin« se šče povedati — da je te, ali oni rojeni v Slovenskoj Krajini!

„Domačin“ je oseba, šteroga veže srčna lūbezen do naših. „Domačin“ je oseba, štera ne pozna interesov pred našimi interesi. „Domačin“ je oseba, za štero valajo pametne reči latinske trditve, da — dobro vreden lūbezen se začne pri nas samih.

Neščemo pa s tem trditi to, da te „domačin“ ne vidi prek domačega plota!

O bratje, što bi kaj takšega trdo, bi delao velko krivico nam, šteri se s ponosom imenujemo — domačini. Naša lūbezen do domače grūde in naših lūdij nikdar ne nasprotuje državnim interesom i ešče menje — slovenskim interesom.

Tūdi mi poznamo tisto od srca in od dobre slovenske in slovanske dūše zapovedano vez, štera nas veže z brati onkraj Mūre, onkraj Drave in onkraj Save. Njūva sreča je naša sreča, njūva žalost je naša žalost. Tūdi naše srce genejo tužni glasovi iz zasuznjenih slovenski krajov in od sto nesreč vdarjeni žepi naši so se odprli in se odprejo vsikdar, kda bo čas za pomoč, i gda je čas za pomoč. Ali: *prvi smo mi, ar što vsikdar samo za druge guči in ne opazi, da zraven on sam propade, ravna nespametno in ne krščansko, ravno kak pijanec, šteri trepeče za krčmarja, vse svoje groše njemi nosi, da bi zmogeo velko dačo, poleg pa on sam — iz čiste lūbezni do drugih — propade.*

Ne, bratje, zdrava prekmurska pamet takše lūbezni ne pozna, nego želi, da bi bili v prvi vrsti mi močni, šolani ar če smo mi takši, no potom je močen in šolan tisti del države, na šterom stojijo mili domovi naši.

Što bi teda trdo, da je naše »domačinstvo« tak zvani lokal patriotizem, on bi dokazao, da nas ne razmi.

Pa . . . vej od toga niti guča nega!

Znajo dobro, kaj šče povedati označba »domačini«, samo to je škoda, da se njim ne dopadne, ar kvari njuve ozkosrčne račune.

Ar dragi bratje, tak daleč smo prišli, da si ništerni vūpajo povedati glasno, da je naše domačinstvo greh. Tak daleč smo prišli, da nas „domačine“ gotovi ozkosrčni krogi imenujejo za izdajalce stranke, naroda, države. Pa zakaj? Zato, ar vūpamo misliti z našimi možgani in ar vūpamo povedati, da doma, v Slovenski Krajini, je prva reč naša reč in zadnja reč — naša reč.

Mamô ozkosrčno družbico lūdi, šteri terjajo pravico, da bi nas oni včili na ravnanje v vsakom dugovanji človeškoga življenja. Ne pravimo, da nas sovražijo, trdimo pa, da nas neščejo razumeti, ar tūdi oni, kda so prišli med nas, so prinesli s seboj velki-velki kūp »domačinstva«, ravno takšega domačinstva, kakšega bi radi pobijali med nami.

Da so med temi od nas dosta hūjšimi, ne našimi »domačini« ništerni prišli tak daleč, da nam ščejo vdariti na čelo pečat judaštva, da nam ščejo zabiti v glavo, da v vsakom dugovanji življenja moremo plesati po njuvi viži, to se nam vidi tak smešna gizdavost, štera je ne vredna reči, štera se prve kaštiga, kak bi to mislili kričeči neprijatelji domačinov.

Slovenska Krajina.

— **Odlikovani svinjerejci.** Meseca marca se je vršilo pri nas licenciranje kanžorov. Prignani je bilo 185 glav. Komisija je spoznala sposobne za plemenje 160 kanžarov, ovim je ne dala licence. Pri toj priliki so tūdi lastniki najbogši kanžarov dobili častne priznanice i nagrade v penezaj.

Velko ministrsko diploma so dobili: Štefan Ratnik, Krog; Samuel Polak, M. Sobota; Uprava veleposestva v Beltinci.

Pohvalnico velkoga župana pa so dobili Franc Nemeš, Tešanovci; Ivan Kološa, Vaneča; Štefan Miholič, Martjanci; Pitz Jakob, Topolovci; Ivan Matjašec, Dolina.

— **Vsem, ki ščejo z boni plačati davak.** Nešterni lūdje so ne razmili zakona, da se slobodno plačujajo dače z boni odtegnjeni penez. S temi boni se lahko plača samo zaostana dača, ne pa tekoča. Telko v tolmačenje.

— **V Ledavi se vtopo.** Nešterni gospodarje z Bokreča majo više Šiftarovoga mlina kre Ledave v Soboti travnike z resa. V sredo zadvečara so grnoli seno, med drugimi tūdi Žganjarovi. Na senožeti je bio tūdi domači sin, okoli 33 let star. Ar je bila velka vročina se je na vsakši način šteo kopati v Ledavi. Oča so njemi eden čas branili, kda pa so tūdi sosid začeli nagovarjati, da naj ga pustijo, so njemi oča dopustili. Kda je šo prvokrat v vodo se njemi je nikaj ne zgodilo, le kda se je drugoč pogrozilo, ga je vzela globočina. Dve vōri so ga iskali i se njim je posrečilo ešče pred večarom ga najti. Zdravnik je konstatirao smrt, štera je nastopila zavolo močnoga krča. Na telovo zadvečara je bio pokopani na sobočkem cintori.

— **Podreta brv.** Iz spodnjega konca Tešanovec vodi pot proti Soboti, na šteroj je bila postavljena brv. Ta brv se je lani podrla. Ljudje jo ščejo dati nazaj napraviti, pa lastnik zemle na šteroj je bila brv, prej toga ne dopusti. Nemamo nikaj proti tomi, či lastnik stavi pot, či je lūdstvo neopravičeno tam hoditi, nego da bi bila pot dopuščena, brv pa streta, tak da si človik v deževnom vremeni pri toj brvi neve kaj začeti, ar nemre prek, to pa vendar nejde. Želemo naj se zaveda razčisti.

— **Automobilna zveza med Radgonov i Sobotov.** Radgonska varaška občina je zaprosila sobočko občino, naj si prisvoji miseo i načrt, da bi se med obema vpelala automobilna zveza. Napravila je v te namen stopaje pri sobočkoj občini. Ne mislimo, da ma Radgona na toj zvezi dosta več haska i interesa kak Sobota i Slovenska Krajina, zato naj bi se pazljivo postopalo pri pogodbi.

— **Ogen v Sell.** Pri Pavli Koltai posestniki i trgovci je zgorela hiža i celi gospodarski hrami s slamov pokriti. Ogen je ne zanetila hūdobna roka, nego neprevidnost. Meli so namreč cev od železne peči napelano skoz stene, tam pa naokoli sklajene ritoje, štere so se ožarile i vūžgale. Kvara je vno, zgorela je vinska posoda, obleka, goske, kūri itd. Skūpna škoda znese 50.000 dinarov.

— **Pri Gradi.** Kak je naš naglejuvač zvedo so dobili pri Gradi novoga sekvestra nikšega apotekara Veiss-a. Tomi imenuvanji, oziroma nastavljanji se prej vno, lūdje čudivajo.

— **Zenkovčarje so si z velkov nagloščov postavili velki, novi, betonski most.** V trej dnevaj je bio gotov, delali so noč i den. Vidi se pač, či je župan na mestu.

— **Novi most delajo na glavnoj cesti iz Sobote v Martjance.** Ne davno smo pisali, ka dela gradbena sekcija v Soboti novi most na cesti proti Martjancem. Te prvi je že gotov, zdaj pa delajo toga drugoga, šteri de naskori tūdi dograjani. Novi most je tūdi iz železnoga betona. Samo tak dale papomali pridemo ta do Lendave po novi mostaj.

— **Nova auto zveza proti Rogošovcom.** Zvedili smo, ka se odpre za kakše tri tjedne redna auto-poštanska

zveza med Sobotov i Rogošovcami. Tūdi to bo olajšava za naše Jūrančare i njūve soside,

— **Lininger iz Maribora vozi iz Maribora, Št. Lenart, Radenci v Soboto.** Či se kom mūdi ma priliko v par vōraj priti iz Sobote v Maribor. Vožnja je niti ne preveč draga, okoli 60 dinarov stane.

— **Imenuvanje.** Za šolskoga upravitela v Soboti je imenuvani g. Franc Gabrijelčič šolski upravitel na Stari cesti v lotmerškem okraji. Stopi v službo 1. jakobeščka 1927.

— **Tihotapec.** Dostokrat se čuje, ka gde koga zadenejo na meji pri švercanji. Tak se je zgodilo dne 10. junija 1927. pri Gederovci, gde je streljen v gošči na meji od finančne straže tihotapec Števan Novak iz Vrtišinec pri Čakovci. Ar je prestopio mejo na nedopustnom mestu ino je ne šteo stati na večkratni poziv straže „stoj“, je straža mogla po predpisi strelati na njega. Nevarno obstreljeni Novak je odpelani v radgonsko bolnišnico. Švercao je nesrečnik saharin pa galic.

— **Cela mišja povoden se je znaplodila po Dolinskom okoli Tōrnišča.** Vničile so že do tretjine polski pridelkov i se nanaglomla širijo naprej. Župane opominamo, naj se ja pobrigajo, da kvar, či de kder količkaj vekši, naznanijo na pristojne oblasti za volo znižanja dače. Naznanijo pa naj tūdi oblastnim poslancom, da bodo tūdi oni posredovali za odpust pri dači.

— **Tōrnišče.** Strokovna zadruga čevljarski mojstrov v Tōrnišči naznanja tem potom, ka se vrši dne 7. julija t. l. pomočnijska preiskušnja (po domačem oslobajanje inašov). Vsi tisti, šteri ščejo pristopiti k preiskušnji čevljarske stroke, so dužni vložiti kolka prosto prošnja naslovljeno na odbor „Strokovne zadruge čevljarski mojstrov“ v Tōrnišči.

Za odbor: Gjörköš, tajnik i Števan Litrop, predsednik, m. p.

— **Naša gimnazija.** Vpišivanje v prvi razred državne realne gimnazije v M. Soboti de se vršila dne 1. septembra t. l.

— **Rastava risalnoga i ženskoga ročnoga dela na našoj sobočkoj gimnaziji bo odprta na Vidov den 28. junija po šolskoj proslavi,** koga zanimajo slike i ročno delo naši gimnazijalcov naj si jo pogledne.

— **Policijska vōra.** Na Telovo ob priliki veselice v Turkovoj krčmi se pripeto ne lūbi dogodek. Ar se je okrajno glavarstvo pobrigalo za policijsko nadzorstvo ino poslalo na veselico svojega odposlanca, je mužika itaki vtihnola, lūdje so se pa razhajali. Čuden slučaj je šteo, ka so se najšli v toj krčmi gospodje, šterim bi največ moglo biti do dobroga glasa za volo svojega zvanja. Žalostno je či se nešterne osebe naše vojske, orožništva i sodnije tak daleč spozabijo, ka za volo mužike i plesa pridejo v nazkriž z policaji i političnov oblastjov ino obsiplejo v navzočnosti lūstva službeno osebo s priimki i naslovi, šteri smo v kulturnoj srednoj Europi niti najmenje ne navajeni. Obžalivanje vredno je, gda pač oni, šteri so pozvani zdržavati mir i red med lūstvom, idejo z slabov peldov naprej. Te se pa naj što čemeri či takše prilike okrstimo z »balkanizmom«.

— **Osebnno oznanilo.** V Radgoni ležijo operiran g. Drago Oberžan, can-

kovski kaplan. Zelejmo njim skorajšnje ozdravljenje, naj se povrnejo zdravi nazaj na svoje mesto. Preporočajo se v molitev!

— **Mrli so v Budapešti** vdovica rahori Novaček Matyaša roj. Sokal Emilija. Bili so verna gospa, stari komaj 54 leta i so v svojem žmetnom betegi potrplivo prenešali svoje trpljenje. Pred smrtjov so sprijali z največšv pobožnostjov slednja svestva i tak pomirjeni z Bogom lepo zaspali svoj sen dokeč ji ne obudi Tisti, komi so oni tak verno živeli. Za njimi žalujejo njihova mati, bratja, sneha i vnukec. Vsem domačim i rodbini pa naše sožalje! Naj počivajo v miri!

— „**Düsevnomi list**“ i v odgovor. Gda smo v pogled dali smer iz gred „Düsevnomi lista“, ino pokazali napake, v štere se zapleo, smo meli namen, ka bi z odkritosrčnostjov presodbov eden ovoga spopunjavali pa smo niti od daleč ne mislili, ka rašimo sršenovo gnezdo. Dobili smo pa nekši odgovor, na šteroga poleg najbogše vole nemremo kaj odgovoriti. Prvo, nam je ne znani nikši »vendski«, ne »vendslovenski«, pa tudi »prekmurski vendslovenski« jezik ne. Gde so pa ešče drugi »vendslovenski« jeziki poleg »prekmurskoga« či nas loči od njij ravno s tem, ka imenjuje naš jezik za »prekmurski vendslovenski« jezik.

Drügo, pokazao nam je pisateo, ka premišlavle *vogrski* i tak ne čüdo, ka v drügom mlini mele kak mi pa nas ne razmi.

— **Naši abiturijenti v Ljubljani.** Preminoči tjedem so napravili zrelostni izpit na drügoj realnoj gimnaziji v Ljubljani naši osmošolci gg. Januš Bejek, Jožef Ferenčič z Kroga, Franc Horvat z Törnišča i Jožef Kuzma z Bogojine, vsi z dobrim uspehom. Čestitamo!

— **Z tretjega nadstropja spadno.** Preminoči tjedem se smrtnonevarno ponesrečo v Maribori Vigali Jožef delavec iz Bakovec. Potro si je nogo ino rasklao brado, včasi so ga spravili v bolnišnico, gde se bojuje s smrtjov.

— **Trije pastirje.** Tri svoje sine dam za pastire k dobromi gospodarji, šteri de se skrbo tudi za dobro krščansko ponašanje svoji služabnikov. Naslov se zvedi pri vredništvu »Novine«.

Tjedenske novine.

— **Lindbergh največši junak časa.** Nedavno smo pisali, kak je imenitvani prvi preleto velki Atlantski ocean nepretrogoma i bio do 36 vör neprestano v zraki. Te junak se zdaj povrača v svojo domovino v Ameriko. Listi pišejo, ka ga tam čaka do 10 milijonov lüdi, da ga sprimejo. 2 milijoni se je pripelalo od daleč, ar bi radi vidli, kak de šo z ladje. Z velikimi slovesnotmi do ga čakali.

— **Železniška nesreča pri Osijeku.** Žalosten dokaz slaboga stanja naši železnic je zadnja nesreča pri Osijeku, gde je v nedelo večerašnji vlak skočo s tira. Štirje vagoni i peč se je prevrgla, z razvalin so potegnoli štiri težko i več lejko ranjeni, štere so včasi prepelali v bolnišnico. Vse gostejše se pripetijo pri nas železniške nesreče. Ne čüdo, či so pa vsi pragi iz 19. stoletja, drži je pa vküp nasip.

— **Vt po se.** Ne samo pri nas tüdi indri čüjemo vsaki čas, ka se što vtopo. Ednok vse Sava pobera svoje

žétve, drügoč pa Drava. Tü mladoga zakopa v hladen grob valovja, tam pa starejše. V Maribori se je šo eden dečarec kopat i se je ne več povrno. Zajtra so meli prečiščavanje, zato je ne bilo šole. Mati ga je opominala, naj ne hodi v Dravo, pa je ne bogao i konec je bio nesrečen.

Zanimivosti.

Kak so gučali v paradizomi? V 19. stoletji je živo na Vogrskom zgodovinar, šteri je v svojoj gorečo domolübnosti trdo i dokazüvao, ka so celo v paradizomi vogrski gučali. Svojo trditev je na podlagi imen Adama pa Eva brano, štera imena so prej popunoma vogrska „ad-am“ pa „eve“, Eva je namreč jela i dala jaboko. To slavo si osvajajo drügi za sebe, tak bratje Srbi pa Hrvatje pravijo, ka je Bog srbo-hrvaščino gučao z prvima človeka, odtoc shajajo tüdi njiva imena. Bog, gda je stvoro ženo, je zbüjenomi Adami pokazao z rebra stvorjeno žensko rekoč: „Ja dam“ „Evo“! Od toga časa mao sta se zvala Adam pa Eva. Gvüšno so ešče drügi, šteri za sebe terjajo prvenstvo!

Komi so nebesa najbliže? Brezverce, šteri so se že davno odpovedali nebes, kak dosledne lüdi to ne mantra preveč, radovednost je pa vseedno kole. Najbliže smo pač mi Slovenci, ne samo za to, ar je na vsakom bregi cerkev ali zvonik, nego za to svedoči tüdi način naše molitve.

Nemci pravijo „Wer in Himmel gefahren ist“, ki se v nebesa pelao. Predstavljajo si teda ta nebesa precidaleč, či se pač pelajo v nje. Vogri z svojim „aki felment a menyekbe“, ki je gor šo v nebesa, priznajo, ka so njim tüdi ne blüzi. Naši Kranjci, Štajerci tüdi na dalešnja pot ido, gda se spravljajo v nebesa. Hrvatje pa kak povsed, tak iüdi tü majo svoje mühe, oni prej samo zajdejo v nebesa po njüvom „koi je u nebesa zašel“. Vsakomi je pa jasno, kak kecmeč, či mi pravimo „šteri je v nebesa stopo“, ka so te po prle razloženom nam naj bliže t. j. samo eden stopaj mam do nebes.

Zvünešnja politika.

Voditeo naše SLS. Dr. Anton Korošec je pred ništernimi dnevi odpotüvao v Bolgarijo naj bi spoznao tüdi tiste prilike. Prišeo je v dotiko z voditelami razni bolgarski strank, sprejeti je bio tüdi v audijenciji od samoga bolg. krala Borisa. Obisk de gotovo dobro vplivao na naše prišestne razmere do Bolgarije i Bolgarov, šteri so po krvi i po jeziki nam bratje ino pristopijo prle ali sledi z nami v veliko ino močno jugoslovansko zajednico, segajočo od Triglava do Soluna i Carigrada.

Vsi bolgarski časopisi iz srca pozdravljajo našega voditela ino pišejo duge članke o njem ino nas Slovincov.

Taljanski fašisti so jako nepotrežlivi. Pred nekaj časa je oddelek fašističke milice (lüdska vojska), štera straži na našoj meji, je oddao celo salvo strelöv na naše finance na Črni prsti proti Bohinji na Gorenjskom.

Zdaj pa javijo, ka je taljanska straža v Tripolisi ravnotak strelala na vekšo francusko ladjo, štera je zgübila smer pa se približala afriškomi obrežji. (Tripolis je taljanska kolonija, leži onkraj Sredozemskoga morja.)

Svaja z Albanijov. Ta svaja se ešče ne genola z mrtve točke. Velesile (najvekše i najmočnejše države sveta) posebno Anglije, Francija pa Nemčija delajo z vsöv silov, ka zadeva ne bi prišla pred društvo narodov ino bi na spraviščaj gvüšno na svetlo prišlo, ka ma pri celom deli Italija prste poleg pa ka je za vse pravzaprav ona odgovorna. Malo čüdna bi bila takša ugotovitev djanja za same velesile, ar je znani pregovor „ka vrana vrani ne skopa oči“. Naša država je osvedočena, ka ne napravila nikaj takšega, ka bi grozila haski naši sosidov i svetovnomi miri, zato trdno stoji na tom, ka naj Albanija spuni njoj dane vse pogoje, inači de zahteval intervencijo, posredüvanje Družstva narodov. Naš vlada je preminoče dneve izročila albanskomi poslanci na našem dvori ino drüгим uradnikom potne liste, ka se slobodno odpelajo domo, s tem so bile pretrgane zadnje zveze med obema državama.

Preminoči tjedem je meo svet Družstva narodov v Ženevi spravišče. Predvsem so razpravljali o pitanji razorožitvi i omejitvi razorožavanja. Bio je guč o razni svajaj i tožbaj, štere so se tü pa tam prikazale, ar je pa francuski zastopnik min. Briand zbetažao i je mogeo spravišče zapüstiti, se je moglo spravišče brezi važnejši odločb ino sklepov prerano zaključiti.

V Rusiji je krvavo preganjanje i iskanje vsej nelübi oseb po bolševički gospodaraj, od tisti mao ka je Anglija pretrgala diplomatske zveze posebno pa od časa, ka je, v Varšavi v morjeni rusoski zastopnik Dr. Vojkov. Lüstvo strelajo brezi vsake posebne razprave i zaslüšavanja. Med vmorjenimi so ne samo Rusi, nego tüdi državlani tüji držav. Temnice so v Harkovi, Nikolajevi, Odesi i v drügi mestaj püne osomleni lüdi, štere krivijo, ka so špijonje i ščejo prej prevat napraviti v Rusiji.

S tem djanjom si Rusija ne spravi prijatelöv ino zaveznikov.

Bela Kun, šteroga naši lüdi je ešče dobro pomnijo iz časa bolševikov na Vogrskom pred 8 leti, gda je gospodaro tüdi nad nami v Slovenskoj krajini, pravijo, ka ma takzvano paralizo (zmešalo se njemi). Gda se njemi doma bolševički nastop izjalovo je pobegno v Rusijo k svojim tovarišom „elvtarš“-am, tüdi tam ga je dosegnola boža kaštiga za vnoge hüdobije, štere je povzročo na vogrskom.

Morilec ruskoga poslanca. Dr. Vojkova dijak Koverda je na dosmrtno vozo obsojeni ino na zgübitev vsej državlanski pravice. Sodišče je tüdi sklenolo, ka se naj predloži predsedniki republike prošnja za pomiloščenje na petnajst letno temnico. Komunistje so šteli med razpravov razgrajati pa ji je policija raztirala.

Gospodar severne Kitajske. general Čangošolin se dao nazvati za vojaškoga i civilnoga diktatora. Pitanje pa je, či de njemi zdaj bougše šlo ino de brano ležej svoj položaj kak prle, ar po dozdašnji poročilaj neprestano zmagovito vdera naprej južna vojska na sever proti Pekingi, gde zapovedavle Čangšolin.

Domača vzgoja.

B. Vzgoja i navuk.

Da je dobra vzgoja dece po starišaj potrebna, ne dvoji nišče. Že nigda najstarejši modrijašje so bili

osvedočeni, ka brezi dobre domače vzgoje dece ne pomaga dosta nikaj za dobrobit človeške družbe i države ne oblasti, ne postave, ne zakoni, ne grožnje i kaštige. Deca, štera nemajo od doma dobre vzgoje, največkrat rano zajdejo na božne poti ino ništerni skonča svoj žalosten žitek v temnicaj ali na gaogaj. To nam kaže naše vsakdenešnje življenje. Pa vendar na vzluk tomi, ka je telko dokazov, kama pripela dete slaba vzgoja, se ništerni starišje izda ne brigajo v dovolnoj meri za dobro vzgojo svoje dece, pa ešče več, so starišje, štsri se za svojo deco sploj ne brigajo. Kelko je družin, gde vsa skrb za deco stoji v tom, ka njim dajo zadosta jesti, je oblečejo ino — ar je zapoved — pošilajo v šolo.

To je nikak ne prav, ar tisti, šteri so dali življenje deteti so dužni v prvom redi se skrbeti za dobro vzgojo, njim narava najprle naroča, naj njim življenje spopunijo ino dovršijo. Nalogo vzgajati majo v prvi vrsti sami starišje, pred vsemi pa matere. Z vzgojo pa trbej začnoti za rane mladosti; kak je lejko dobro vzgojiti v gingavi mladosti, tak je teško kesnej sploj kaj dosegnoti. Či se vgnezdijo že v deteti kakše slabe navade, ostanajo tüdi v mladenci pa v mladenki pa ešče starček pa starica ne ostaneta brez njij.

Temelj dobre vzgoje pa je verski temelj. Trdne nravnosti i jakosti nega brez vere. Straj pred večnov kaštigov, štera čaka nepobogšane grešnike po tom življenji jako zavrača lüdi od pogreškov. Vzemimo, ka ne Boga. Človek, šteromi se šče življenje bi tak pravo: Či ne Boga i posmrtnoga življenja, či je z mojav smrtjov, konec vsemi, zakaj ne bi te čas izrabo ino vživao, kčemi bi se odpovedao onim, za šterim mi srce gori? Što mi more prepovedati vživanja toga sveta? Družba? gde vzeme to pravico, što njoj je dao? Zakoni? Kaštige? Ne! Vej zakone dela človek i človeški rod je lejko zmotlivi; človeška zapoved i človeško spoštüvanje me prav nikaj ne brigata itd. itd.

Ne spoštüvanja do starišov i gospodarov, ne do oblastnikov i najvišiji zakonodajalcov, či ne verje v Boga. Samo tam, gde je najvišiša istina pravica — Bog, — samo tam gde najvišiša autoriteta — Bog — ravna, samo tam je doma popuna jakostna dužnost i obvezanost. Zato mora vsaka dobra vzgoja temeliti na verskoj podlagi.

Se zna, pokvarijo se tüdi vno-ga deca zgojena na dobroj verskoj podlagi. Zrok tomi pa je, ka se njim verska podlaga sledkar zgene ali celo porüši. Pokvari lejko versko podlago tüdi »neorientiranost« nepodkovanost v drobni verski pitanjaj. Zato dobra vzgoja mora gledati na to, ka deca kem so vekša, tem več verskoga znanja dobijo. Verska podlaga izpodkopavle tüdi domišljijo, gizdo i nadütost, štera je pripravljena se zdignoti včasi nad verske istine i zapovedi. Porüši pa versko podlago nečista strast. Proti toj se more vojsküvati z vsemi naravnimi i nadnaravnimi sredstvi. Či ščemo, ka do naša deca trdno zgojena verskoj podlagi, ka se v verskom znanji vse bole i bole zevčijo je pač moramo čüvati pred slabov tovarišijov ino božnim čtenjom.

GOSPODARSTVO.

Metelice.

Plavajoč po vodi najdejo raznovrstne sladkovodne puže, preselijo se v nje ino se preobrazijo v njih dvakrat tak, ka iz vsakoga jajčeca potom deljenja pride vnožina novi stvari, štere se vučeno zovejo »cerkarije«. Te zdaj zapustijo puža, plavajo slobodno po vodi med travov, na konci se prikeli-jo na travine zadelajoč se v lupine. Či zdaj pride z travov ali senom v želodec govenske ali kakše druge živine, se tak lupina v želodčanom soki raztopi ino tak oslobojene stvari cerkarije potujejo v jetra. Naselijo se v cevaj za žuč (žučovodi), gde pa približno v trej tjednaj dozori, to se prvi nastanejo ž njih že v začetki opisane metelice, štere spustijo jajčeca ino se tak začinja na novo cela prle opisana pot.

Kak smo že pravili živina se lejko okuži, naleze metelic potom suhe krme ali paše. Tak mara, štera se pušča rano v jesen na pašo po močvirnati travnikaj najhitrej prinese to nevarno pošast v štal, štera se te navadno novembra, decembra pokaže pri živini. Či se pa hrani mara celo zimo z takšim okuženim senom pa ne čudo, či metelice neminejo. V vnogi krajaj metelice celo leto poberajo živino od leta do leta v vekšoj ali menjšoj meri.

Lanjsko mokro leto, vnoge povodni, vse to je služilo metelicam, vnožina razni pužov je bila nujno potrebna veriga med metelicami ino živinov, Tej pužovje pa rabijo mokočo ino vodo. Z kraja v kraj pa raznašajo metelice v razni dobaj njuvoga žitka jeni, srne, zavci, divje svinje poleg že omenjene povodni, štera najprle poplavi že okužene pašnike, travnike, te pa pobere ino splavi metelice na niže ležeče kraje, gde se razleje v dnike, nastanejo tak mlake, prava ležišča pužov. Letos se nam obeta süsna letina ino mamu vüpanje, ka močno sunce ino süšava vniči metelice. Kak smo že povedali pužovje brezi vode, vlage nemro živeti, brezi šteri pa tudi metelic ne.

Zbetežano maro so dugo časa ne znali s kem vračiti, ne bilo pravoga vrastva proti tomi betegi. Veleli so dobro krmiti polagati pa konec. Komaj v novejšem časi so znašli pravo pomoč proti metelicam. V začetki je edino »Distol« bio znani tudi pri nas v obliki kapsul. Sledkar je prišeo »Fileks«, šteroga je pa naskori spodrino »Neoserapis« kak najbougše sredstvo, s šterim se odpravijo metelice. Dostakrat pomore tu-

di te, gda para že komaj spat hodi v živinče. Bo tudi takši, šteri de pravo „ne vala“. Kriv si je edino sam, kak pri vnogom drugom betegi. Ar na mesto toga, ka bi pravočasno prišeo iskati pomoč ino povedao vse, ka je že prle včino z maršetom, ar navadno vsi drugi prle pa te živinozdravnik ma poseo ž njov — kak je prišeo po strokovno pomoč.

To je pa jako važno ino potrebno znati ka pa kak se delalo prle. Nekak misli, ka more živinozdravnik verdevati, probati, či on zna svoj poseo. Kakpa ka zna či se ga je včio, tisti čas, ka si ti doma plüžo! Modruvanje ne pomore. So pa vnogi takši, šteri se neosnovano strašijo povedati, ovaditi svoje delo pri maršeti ino zatajijo vnoge svoje šatringe. Zakaj? Dostakrat misli nekak prihraniti si 20-30 dinarov tudi na te način, ka 50 pa ešče več kilogramov menje povej, kak zaistino vaga marše. „Vej de zato tak tudi valalo“ pravi vnogi. S tem pa ne samo, ka si nikaj ne shasni, temveč je kvaren za celo šumo, štero je dao za vrastvo, ar premala mera vrastva ne vala, marše pa neozdravi. Tak pride za mesec dni na novo po pomoč, perse možnjo si precu vrazi.

Ravno tak je s tanačom. Pride k živinozdravniku za tanač pitat, kravo prižene seov pa tudi küpca — navadno kakšega macalüznoga mašetara — pa glejmo! Živinozdravnik njemi preporača, naj „vrači kravico pa de dobra“, celo dober stoji za njo. — A kmet? Nesrečen kmet pride toti po tanač k živinozdravniku, poslušša, poslušne pa mašetara, šteri ga vkraj vleče za rokav ino zavüplivo pošepetne na vüho, ka krava ne vredna vrastva, ka vrastvo več košta kak je krava vredna, (kak pa či küpec ne da več za njo!) itd. itd. I kmet? Ta da kravo resan za nikelko vekšo šumo, kak bi ga koštalo vračenje. Se zna, ka plača tudi živinozdravnikov pregled. Ali ga on naj ne bi terjao? Ali se takšemi da pomagati? Na to si dajte sami odgovor.

Nedavno smo čteli v »Novinaj« kelko županov je priglasilo število poginjani govenski glav. Samo so štirje. Pravimo, ka bi za ništerni mesec država štela povrnoti kvar tistim, šterim je prejšla živina. Ali ne bi šteli biti vsi prvi? A zdaj? Vse je tüo kak riba v vodi.

Čuješ zagovore »nega penez« za vrastvo? Dobro, gde pa zemeš tiste, štere dodaš k pišlivim ništernim rajnškam, štere si dobo za betežno živinče? Ali ne ležej dobiti to menšo šumo? — Ne so vse drugi krivi, krivi smo nekaj tudi sami. Tak smo v glav-

nom zvedili vsa, štera so potrebna za spoznavanje življenje metelic pa načine na štere si naj pomagamo. Ve.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 330 Din., žita 225 Din., ovs 200 Din. kukorice 200 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 250 Din. Živina: Govenska v Ljubljani kg., 8-11 Din., teoci 10-11 Din., svinje 15-16 Din. Krma: Sena 80-90 Din., slame 40-60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 70 par, Schilling 8 D 00 p. Čehoslovaška krona 1 D. 68 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 5'00 D.

PERGAMENT
PAPIR

se dobi po dnevnoj ceni na malo in na veliko pri:

IZIDOR HAHN
MURSKA SOBOTA.

PRODA SE

v Domanjševcih iz lastne roke 5 plügov travnika, 4 plügov gozda (log) in 13 plügov iz zemlje sestoeče imanje. Več se zve pri vdovi KUZMA ŠTE-FANA v Domanjševcih.

Vsakovrstne sirove kože

kupuje

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Na znanje županom!

VOLILNI IMENIK

in

ABECEDNI IMENIK

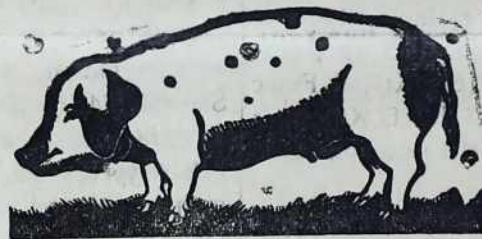
se dobi pri

IZIDOR HAHN

trgovini v MURSKI SOBOTI.

Naročnina ino oglasi se sprejema-jo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniški in šolskiimi potrebiščinami. Prekmurska tiskarna v Murški Soboti.	BARNABAŠ
	trgovci z papirrom igračami v Murški Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino bivše pošte.

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v zabranjenje rdečice se je izkazal v nešteti slučajih kot edino uspešno zdravilo

sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev.

To vedno učinkujoče aleopatično sredstvo očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rejo zdravim živalim ter pri obolenih pravočasno uporabljn zabrani rdečico.

Previden rejec imej ta prašek vedno doma!

1 zavoj 12 Din, 10 zavojov 100 Din., preprodajalci poseben popust. Če se pošlje denar naprej, poštnine prosto, sicer po povzetju.

Izdeluje in razpošilja z natančnim navodilom samo

Lekarna Me. STANKO HOČEVAR,
VRHNIKA, štev.

V zalogi so vsa druga zdravila.

Prva Prekmurska Zaloga pohištva ino hižni potrebščin

pri mariborskoj firmi ŠERCER i DRUG

štera odpre

PODRUŽNICO v M. Soboti
Cerkvena ul. 178. (Dr. Cifra-
kova hiža) v prostoraj neg-
dašnje pošte.

dne 1. julija 1927

Mejla de na skladišči iz raznovrstnoga trdoga i mehkoga lesa delane spalnice, obednico, kühinjsko pohištvo, vložke za poste, matrace, preproge (tepihe), zagrjnala, pokrovce, pobožne keje, razpetja, razne podobe, sprejme vsakojačke tapecirarske posle ino druga popravila, vse po najnižnoj dnevnoj ceni.

Prodaja brezi povišanja cen, plačüvanje se tudi lejko na rate opravi po jako dobri pogojaj.